

Belicht: 'Klokken vertellen een verhaal'

Klokgelui en beiaardspel doet iets met mensen, vindt Dick van Dijk van de Utrechtse Klokkenspel Vereniging. "Het raakt je omdat hun gelui vaak een blijde of droevige gebeurtenis aankondigt." Samen met het Utrechts Klokkenluiders Gilde bracht de vereniging 'Mijn stem in brons gegoten' uit, een gedichtenbundel over klokgelui en beiaardspel.

Door Coby van Geffen

UTRECHT - Klokgelui, en het 'twinkelen-getingeltangel' van het carillon van de Domtoren, ze horen onlosmakelijk bij de stad.

"Uniek aan Utrecht is dat er zoveel kerken en klokken zijn, en dat velen gaaf bewaard zijn gebleven", vindt Dick van Dijk.

Zo heeft de Domtoren nog zes klokken uit 1505, de Pieterskerk uit 1435 en de Buurtkerk uit 14791. Utrecht was eeuwenlang het centrum van het klokkengieten."

En al die klokken vertellen verhalen. "Met de bundel willen we achter het verhaal en de geschiedenis van die klokken kijken. Alle klokken hebben een naam en hadden een functie. Of

er werden geheimzinnige krachten aan toegeschreven."

Samen met Bram van der Wees en Ad Kok verzamelde Dick van Dijk bekende en onbekende gedichten over klokken, carillons, klokkenspel en andere soort klokjes. "Met de bundel willen we

'KLOKKEN ZIJN VAN ALLE TIJDEN EN VAN OVERAL OP DE WERELD'

laten zien wat klokken doen met luisteraars. Van klokgelui worden we opmerkzaam of bezorgd, de muziek van de beiaardier maakt ons vrolijk. Maar we willen ook de boodschappen die de klokken via hun randschriften doorgeven onder de aandacht brengen. Ooit kregen ze bij hun doop een stem, vaak is dat een stem uit de late middeleeuwen."

Maar het kan ook gaan om een geluid uit deze tijd. Op de grootste klokken van het carillon van de Torenpleinkerk in Vleuten staat een gedicht van Ingmar Heytze. Het leuke aan klokken is dat ze van alle tijden zijn, vindt Dick van Dijk. En van overal op de wereld. Zo zijn er in China klokken gevonden uit 2500 voor Christus.

Signaalfunctie

"Luidklokken hadden al vanaf de vroege middel-

eeuwen een signaalfunctie: de stadspoorten sluiten, er is brand, de kerkdienst begint."

Tegenwoordig luiden de meeste klokken bij speciale gebeurtenissen, Sint Maarten, Sinterklaas, Kerst. Anderen, zoals de Waakklok van de Buurtoren, zijn bijna dagelijks te horen; in de mid-

deleeuwen kondigde deze klok het openen en sluiten van de stadspoorten aan. De Papklok op het Bartholomeusgasthuis, die iedere dag om twaalf uur luidt, gaf in de middeleeuwen aan dat het tijd was om pap te gaan eten. "En op Paasmorgen luiden alle klokken. Dat is een machtig geluid."

Mijn stem in brons gevangen

Op 11 november, Sint Maarten, werd de bundel overhandigd aan burgemeester Jan van Zanen. Alexis de Roode maakte er een gedicht voor dat op muziek is gezet door de oud-stadsbeiaardier van Utrecht, Arie Abbenes. De bundel is verkrijgbaar bij het Utrechts Klokkenluiders Gilde en in diverse boekhandels in Utrecht.